

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
Факультет дошкільної педагогіки та психології
Кафедра сімейної та спеціальної педагогіки і психології**

О. А. Буздуган

**ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕДАГОГІКА РАННЬОГО ВІКУ»**

Методичні рекомендації

Одеса - 2018

УДК: 378:373.2(075.8)(075.4)

Б 90

**Рекомендовано до друку вченою радою
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
(Протокол №4 від 29.11.2018 р.)**

Укладач:

Буздуган Олена Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри сімейної та спеціальної педагогіки і психології

Рецензенти:

Ірина Петрівна Анненкова, доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
Олексій Анатолійович Листопад, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри дошкільної педагогіки

Буздуган О. А.

Буздуган О. А. Завдання для самоперевірки з навчальної дисципліни «Педагогіка раннього віку»: метод. рек. Одеса : Університет Ушинського, 2018. 27 с.

Методичні рекомендації покликані стати керівництвом для студентів у засвоєнні програмового матеріалу з навчальної дисципліни «Педагогіка раннього віку».

Структура методичних рекомендацій відповідає плану та програмі навчальної дисципліни «Педагогіка раннього віку» для закладів вищої освіти педагогічного профілю. В методичних рекомендаціях відображено ключові питання з навчальної дисципліни, систему базових понять із дисципліни «Педагогіка раннього віку» як науки про виховання та навчання дітей від народження до трьох років.

© Буздуган О. А., 2018

ВСТУП

Методичні рекомендації «Завдання для самоперевірки з навчальної дисципліни «Педагогіка раннього віку»» розроблені відповідно до робочої програми дисципліни і призначені для здобувачів вищої освіти спеціальності 012 «Дошкільна освіта» освітнього ступеня «Бакалавр».

Вивчення дисципліни «Педагогіка раннього віку» передбачає засвоєння навчального матеріалу у формі аудиторної, самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи, призначеної формувати практичні навички роботи студентів із спеціальною літературою, орієнтувати їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань і глибоке вивчення теоретичних і практичних проблем раннього віку для підвищення якості професійної підготовки кадрів дошкільної освіти. Методичні рекомендації «Завдання для самоперевірки з навчальної дисципліни «Педагогіка раннього віку»» націлені на формування у студентів базового комплексу знань з навчальної дисципліни. Вони включають в себе список практичних і тестових завдань, що охоплюють основні теми даного курсу і дозволяють студентам глибоко засвоїти матеріал дисципліни.

Методичні рекомендації «Завдання для самоперевірки з навчальної дисципліни «Педагогіка раннього віку»» включають: тематичний план навчальної дисципліни; запитання та завдання для самостійної роботи, систему поточного й підсумкового контролю знань студентів; список рекомендованої літератури.

Фінальною формою самоперевірки є підготовка до екзамену. Вона базується на систематичному вивченні лекційного матеріалу, питань, розглянутих на індивідуальних заняттях, а також проблемних питань, досліджених самостійно, й умінні логічно викладати їх сутність.

Питання для самоконтролю розроблені відповідно навчальної програми дисципліни «Педагогіка раннього віку» і будуть у нагоді здобувачам вищої освіти спеціальності 012 «Дошкільна освіта» денної та заочної форми навчання.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки раннього віку

Тема 1. Історія розвитку педагогіки раннього віку

Становлення та розвиток педагогіки раннього віку. Розвиток педагогічних ідей в історії педагогіки. Авторитарне виховання. Природне виховання. Гуманістичне виховання. Гуманістичні ідеї епохи відродження.

Запитання та завдання для самостійної роботи:

1. Підготуйте критичне есе за темою «Педагогіка раннього віку на сучасному етапі розвитку освіти».
2. Проаналізуйте сучасні наукові дослідження з навчання та розвитку дітей від народження до трьох років та визначте їх значення.

Тема 2. Цілі, принципи і задачі навчання та виховання дітей раннього віку

Предмет та об'єкт педагогіки раннього віку. Цілі навчання та виховання дітей раннього віку. Завдання педагогіки раннього віку. Основні напрямки державної політики у вихованні дітей раннього віку. Принципи особистісно-орієнтованої педагогіки.

Запитання та завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте Закон України «Про дошкільну освіту», Концепцію дошкільного виховання в Україні, виділіть мету і завдання навчання і виховання дітей раннього віку.
2. Розкрийте проблему навчання та виховання дітей раннього віку в Україні.

Змістовий модуль 2. Специфіка розвитку дитини раннього віку

Тема 3. Фізичний розвиток та охорона здоров'я дитини раннього віку.

Фізичний розвиток дитини 1-го року життя. Фізичний розвиток дитини 2-го року життя. Фізичний розвиток дитини 3-го року життя. Охорона здоров'я дитини раннього віку на різних вікових етапах розвитку.

Запитання та завдання для самостійної роботи:

1. Проаналізуйте вікову періодизацію раннього дитинства та наукові дані про розвиток дитини.
2. Опрацюйте основні методики проведення занять з фізичного розвитку. Підготуйте комплекс вправ для заняття з фізкультури.
3. Підготуйте повідомлення для батьків «Роль батьків у фізичному вихованні дитини раннього віку».

Тема 4. Психічний розвиток. Розвиток предметної діяльності.

Специфіка психічного розвитку дитини раннього віку. Розвиток предметної діяльності.

Запитання та завдання для самостійної роботи:

1. Підготуйте дискусію за темою «Специфіка психічного розвитку дітей раннього віку».
2. Визначте вплив народної творчості на розвиток дитини раннього віку. Складіть перелік приказок та прислів'їв про роль виховання, спадковості та середовища у становленні особистості.

Тема 5. Розвиток мовлення дітей на різних вікових етапах раннього дитинства.

Умови появи мовлення. Індивідуальні особливості розвитку мовлення в ранньому дитинстві. Спілкування дитини з дорослими. Характеристика ситуативно-ділового спілкування дитини з дорослими та його значення для загального психічного розвитку дитини.

Запитання та завдання для самостійної роботи:

1. Запропонуйте позитивні нововведення у розвитку мовлення дітей на різних вікових етапах раннього дитинства.
2. Підготуйте папку-пересувку для батьків на тему «Що читати дитині до 3-х років».

Тема 6. Розвиток процесуальної гри.

Значення процесуальному гри для розвитку дитини. Поява елементів творчості у грі дітей раннього віку.

Запитання та завдання для самостійної роботи:

1. Підготуйте доповідь з теми «Розвиток ігрової діяльності дитини раннього віку».
2. Підготуйте комплекс вправ для дітей 1 року, 2 років та 3 років у формі заняття з фізкультури.
3. Підготуйте розгорнутий конспект гри з дітьми раннього віку з вказівкою на вік (за вибором).

Змістовий модуль 3. Зміст і методи навчання та виховання дітей раннього віку

Тема 7. Особливості взаємодії педагога з дітьми раннього віку

Особистісні і професійні якості педагога, необхідні для роботи з дітьми раннього віку. Специфіка взаємодії вихователя з дітьми раннього віку. Способи особистісно-орієнтованої взаємодії педагогів з дітьми раннього віку.

Запитання та завдання для самостійної роботи:

1. Визначте особливості організації педагогічної роботи з дітьми раннього віку.
2. Охарактеризуйте особливості контролю за навчально-розвивальною діяльністю дітей.
3. Розкрийте сутність планування роботи з дітьми раннього віку.
4. Запропонуйте варіант планування роботи з дітьми раннього віку на 1 місяць.
5. Виготовте ігровий матеріал для дітей раннього віку з методичними вказівками, щодо застосування.

Тема 8. Особливості спілкування дітей раннього віку з однолітками

Становлення потреби у спілкуванні з однолітками у дітей раннього віку. Зміст і специфіка спілкування дітей раннього віку з однолітками. Роль

дорослого у розвитку спілкування дітей з однолітками. Значення спілкування з однолітками для психічного розвитку дитини.

Запитання та завдання для самостійної роботи:

1. Охарактеризуйте емоційно-практичну форму спілкування немовлят.
2. Підготуйте бесіду на тему «Особливості спілкування дітей раннього віку з однолітками».
3. Наведіть приклади вправ для виховання мотивів спілкування дітей раннього віку з однолітками.

Тема 9. Педагогічна робота з дітьми в період адаптації до закладу дошкільної освіти

Проблеми адаптаційного періоду. Чинники, що впливають на характер адаптації дитини до ЗДО. Організація адаптаційного періоду. Педагогічні прийоми, що сприяють адаптації дитини до ЗДО. Ступені адаптації дитини раннього віку до закладу дошкільної освіти.

Запитання та завдання для самостійної роботи:

1. Підготуйте список літературних джерел з теми «Організація адаптаційного періоду у дітей раннього віку в умовах закладу дошкільної освіти».
2. Визначте основні показники готовності дитини до закладу дошкільної освіти. Оформіть у вигляді таблиці.

Тема 10. Організація педагогічної діяльності з дітьми раннього віку

Планування педагогічної діяльності. Спостереження педагога за розвитком дітей раннього віку. Організація розвиваючого предметного середовища. Організація та оформлення групових приміщень для дітей раннього віку. Матеріали та обладнання для груп раннього віку. Програми виховання дітей раннього віку.

Запитання та завдання для самостійної роботи:

1. Проаналізуйте форми та види занять з дітьми раннього віку в умовах закладу дошкільної освіти. Оформіть у вигляді схеми.
2. Складіть план-конспект інтегрованого заняття.
3. Запропонуйте дидактичний матеріал з підручних матеріалів для дітей 1 року, 2 років та 3 років з методичними рекомендаціями до нього та зробіть його презентацію.

Тема 11. Організація взаємодії закладу дошкільної освіти і сім'ї щодо забезпечення єдності у вихованні дітей раннього віку.

Цілі і задачі спільної роботи педагогів і батьків. Проблеми у роботі педагога з батьками дітей раннього віку. Форми та методи організації взаємодії ЗДО та сім'ї.

Запитання та завдання для самостійної роботи:

1. Схарактеризуйте роль та значення сімейного виховання у становленні особистості.
2. Проаналізуйте «10 заповідей для батьків» Януша Корчака.
3. Складіть план-конспект заходу для батьків щодо забезпечення єдності у вихованні дітей раннього віку.
4. Представте варіант консультації для батьків з ігровими елементами спільної діяльності батьків та дітей за однією з тем:
 1. Адаптація дітей до умов ЗДО
 2. Харчування дітей раннього віку
 3. Телевізор у житті дитини до 3 років
 4. Трудове виховання дітей у родині
 5. Покарання дитини раннього віку
 6. Безпека дитини
 7. Як привчити малюка прибирати іграшки
 8. Яка іграшка потрібна Вашій дитині
 9. Вітаміни та здоров'я Вашої дитини

10. Загартування малюка
11. Режим дня дитини до 3 років
12. Що читати дитині до 3 років
13. Ігри для дітей раннього віку
14. Як підготувати дитину до ЗДО
15. Граємося вдома
16. Вихідні дні з дитиною
17. Як навчити дитину спілкуватися з однолітками
18. Чому дитина плаче
19. Прогулянки з дітьми до 3 років
20. Коли дитина захворіла
21. Правила виховання дитини в сім'ї
22. Розвиваючі мультфільми для дітей до року
23. Розвиваючі мультфільми для дітей до 2 років
24. Розвиваючі мультфільми для дітей до 3 років
25. Причини капризів дітей до 3 років
26. Причини плачу дитини до року
27. Догляд за немовлям
28. Ігри із немовлям
29. Як спілкуватися з новонародженою дитиною
30. Здоров'я дитини до року

Тема 12. Сучасні методики розвитку дітей раннього віку

Актуальні методики навчання та виховання М. Монтесорі, Зайцева, Глена Домана та Нікітіних. Вальдорфська педагогіка – основа для гуманітарного розвитку дошкільника. Система роботи з дітьми за Воскобовичем, Занковим. Погляди на навчання та виховання Масару Ібуки. Методика Сесіль Лупан – удосконалення поглядів Г. Домана. Розвиток творчих здібностей за методиками Марії Гмошинської. Методика фізичного виховання дітей раннього віку Олени Данилової.

Запитання та завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте актуальні методики навчання та виховання М. Монтесорі, Зайцева, Глена Домана та Нікітіних.
2. Підготуйте план-конспект заняття за однією із методик (на вибір).

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

I варіант

1. Вікові межі раннього віку:

- а) від 1 року до 2 років;
- б) від 1,5 року до 3 років;
- в) від 1 року до 3 років.

2. Психологічні межі раннього віку:

- а) від кризи народження до кризи «Я сам»;
- б) від народження до кризи прямоходіння;
- в) від комплексу поживлення до кризи «Я сам»;
- г) від кризи прямоходіння до кризи «Я сам».

3. Найважливішими досягненнями раннього віку є:

- а) прямоходіння;
- б) мовлення;
- в) гра;
- г) предметна діяльність;
- д) навчальна діяльність.

4. Ранній вік сензитивний для розвитку:

- а) способів пересування;
- б) предметних дій;
- в) мовлення;
- г) продуктивних видів діяльності.

5. Першим носієм узагальнення для дитини є:

- а) слово дорослого;
- б) використовуваний предмет;
- в) своя дія.

6. Встановіть відповідність:

6.1. Співвідносне	а) малювання олівцем;
6.2. Маніпулятивне	б) маніпулювання молотком;
	в) нанизування кілець піраміди;
	г) дії совочком
	д) закривання матрьошки
	е) шнурівка черевиків
	ж) закривання коробочок
	з) дія ложкою
	и) застібування гудзиків

6.1. _____

6.2. _____

7. Першим видом мислення дитини раннього віку є:

- а) наочно-дієве;
- б) наочно-образне;
- в) словесно-логічне

8. Оберіть правильну відповідь. Ситуативне розуміння мовлення оточуючих складається:

- а) до 3-х років;
- б) до кінця 1 року;
- в) до 6-ти років;
- г) до 6-ти місяців.

9. Найважливішим новоутворенням особистісного розвитку дитини раннього віку являється:

- а) мовлення;
- б) предметна діяльність;
- в) «Я сам».

10. Встановіть правильну послідовність. Розвиток мовлення дитини:

- а) «гукання»;
- б) гуління;
- в) лепет;
- г) зосередження;
- д) вимова звуків;
- е) полегшення слова;
- ж) проголошення перших слів.

10. _____

11. Встановіть правильну послідовність. Розвиток розуміння мовлення:

- а) підповзає на поклик дорослого жестом;
- б) шукає голос того, хто кличе;
- в) наближається на словесний заклик дорослого;
- г) повертається в бік того, хто кличе.

11. _____

12. Встановіть правильну послідовність. Розвиток рухів:

- а) повзає;
- б) стоїть біля опори;
- в) ходить самостійно;
- г) лежить на животі;
- д) утримує голову, лежачи на животі;
- е) перевертається зі спини на живіт;
- ж) перевертається з живота на спину;
- з) ходить у опори.

12. _____

13. Встановіть правильну послідовність. Розвиток дій руки:

- а) націлювання пальцями;
- б) маніпулювання двома предметами;
- в) активне маніпулювання предметом;
- г) неточний рух всією рукою;
- д) вказівний рух пальцями.

13. _____

14. Встановіть правильну послідовність. Взаємодія дитини з предметом:

- а) око;
- б) рука;
- в) предмет;
- г) рука.

14. _____

15. Діти раннього віку набувають нових знань і умінь переважно за допомогою:

- а) спеціального навчання;
- б) безпосереднього сприймання предметів та явищ;
- в) мовленнєвого спілкування з дорослими.

16. Оберіть правильну відповідь. Затримка психічного розвитку, як відхилення в психічному розвитку:

- а) може бути подолана при правильному навчанні і вихованні;
- б) не може бути зовсім подолана ні за яких умов;
- в) може сама пройти з віком.

17. Оберіть правильну відповідь. Ситуативне розуміння мовлення оточуючих складається:

- а) до 3-х років;
- б) до кінця 1 року;
- в) до 6-ти років;
- г) до 6-ти місяців.

18. Оберіть правильну відповідь. Проявом психічної депривації в ранньому віці може бути:

- а) відсутність комплексу поживлення;
- б) замкнутість;
- в) страхи;
- г) боязнь безпечних предметів.

19. Оберіть правильну відповідь. Розвиток самосвідомості в ранньому віці починається:

- а) з впізнавання себе в дзеркалі;
- б) з вживання займенника «Я»;

- в) з усвідомлення власних бажань;
- г) з засвоєння свого імені.

20. Словниковий запас дитини 3-х років складає:

- а) до 500 слів;
- б) до 1500 слів;
- в) до 4000 слів.

21. Із запропонованих характеристик розвитку пізнавальної діяльності дитини оберіть ту, в якій описано пізнавальний розвиток у ранньому дитинстві. Оберіть правильну відповідь.

- а) пізнавальна діяльність спрямована на розпізнавання предметів (предметно-орудійна діяльність), оволодіння предметами дії, освоєння суспільно вироблених засобів діяльності з предметами; навчання відбувається за зразками й інструкціями; психіка виявляє різноманітні функції, але особливого значення набуває пізнавальна – образ світу отримує свій «центр», яким стає «Я» дитини
- б) пізнавальна діяльність спрямована на інтенсивний розвиток орієнтувальної основи дій, пізнання відношень; починає розвиватися довільна увага, але переважає мимовільна увага; пам'ять має переважно мимовільний характер, функціонує особливий вид зорової пам'яті (ейдетична); дитина здатна на ігрове перетворення предмета в уяві; з'являються пізнавальні завдання (супідрядність мотивів), здатність творити образи та довільно маніпулювати ними за допомогою мовних самоінструкцій, внутрішнє мовлення стає засобом мислення
- в) пізнавальна діяльність спрямована на інтенсивний інтелектуальний розвиток; відбувається перехід від наочно-образного до перших проявів абстрактно-логічного мислення, від безпосереднього чуттєвого сприймання світу до сприймання, вираженого в абстрактних поняттях; формується довільна увага; спостерігається інтенсивний розвиток довільної пам'яті й активне використання мимовільної, підвищення точності упізнання збережених у пам'яті об'єктів; збагачуються й урізноманітнюються витвори уяви дитини, збільшується швидкість утворення образів фантазії
- г) пізнавальна діяльність спрямована на розвиток словесно-логічного мислення, монологічного, діалогічного і писемного мовлення, становлення довільності пізнавальних процесів, вироблення індивідуального стилю інтелектуальної діяльності; спостерігається перехід до абстрактного та формального мислення, рефлексія на власні розумові дії; відбувається прискорення темпу розвитку пам'яті, зміни в перебігу логічної пам'яті, вільне відтворення, запам'ятовування і збереження абстрактного матеріалу; формуються вищі довільні форми уваги.

22. Оберіть правильну відповідь. Повне розуміння мовлення оточуючих складається:

- а) до 3-х років;

- б) до кінця 1 року;
- в) до 6-ти років;
- г) до 2-х років.

23. Діти-сироти та діти, які залишилися без батьківського піклування, виховуються в будинку дитини до:

- а) до 6-х років;
- б) до 1-го року;
- в) до 2-х років;
- г) до 3-х років.

24. Генеральна асамблея Організації Об'єднаних Націй прийняла Конвенцію про права дитини в:

- а) 1989 році;
- б) 1991 році;
- в) 2000 році;
- г) 2012 році.

25. Друга молодша група дитячого садка - це діти:

- а) 2-3 років;
- б) 3-4 років;
- в) 4-5 років.

26. Діяльність дитини раннього віку, спрямована на освоєння дитиною фіксованих у культурі способів вживання предметів, називається:

- а) самообслуговуванням;
- б) наочно-дієвою;
- в) наочно-образною;
- г) предметно-маніпулятивною.

27. Затримка в розвитку дітей раннього віку в разі дефіциту спілкування з дорослим називається:

- а) госпіталізмом;
- б) замкнутістю;
- в) капіталізмом;
- г) депривацією.

28. Основною характеристикою соціальної ситуації розвитку дитини раннього віку є:

- а) нерозривна єдність дитини і дорослого;
- б) реалізація потреб у спілкуванні з однолітками у формі сюжетно-рольової гри;
- в) ситуативно-дійове спілкування, практичне співробітництво з дорослими, спільні дії з предметами;

г) постійне намагання зайняти місце дорослого в системі реальних стосунків між людьми.

29. Провідним видом діяльності дитини раннього віку є:

- а) навчання;
- б) безпосередньо-емоційне спілкування;
- в) сюжетно-рольова гра;
- г) предметна діяльність з елементами гри.

30. На що спрямована провідна діяльність дитини раннього віку:

- а) на пізнання стосунків між людьми;
- б) на оцінювання своїх вчинків;
- в) на засвоєння суспільно вироблених способів дій з предметами;
- г) на завоювання поваги з боку дорослих.

II варіант

1. На що спрямована провідна діяльність дитини раннього віку:

- а) на пізнання стосунків між людьми;

- б) на оцінювання своїх вчинків;
- в) на засвоєння суспільно вироблених способів дій з предметами;
- г) на завоювання поваги з боку дорослих.

2. Провідним видом діяльності дитини раннього віку є:

- а) навчання;
- б) безпосередньо-емоційне спілкування;
- в) сюжетно-рольова гра;
- г) предметна діяльність з елементами гри.

3. Основною характеристикою соціальної ситуації розвитку дитини раннього віку є:

- а) нерозривна єдність дитини і дорослого;
- б) реалізація потреб у спілкуванні з однолітками у формі сюжетно-рольової гри;
- в) ситуативно-дійове спілкування, практичне співробітництво з дорослими, спільні дії з предметами;
- г) постійне намагання зайняти місце дорослого в системі реальних стосунків між людьми.

4. Затримка в розвитку дітей раннього віку в разі дефіциту спілкування з дорослим називається:

- а) госпіталізмом;
- б) замкнутістю;
- в) капіталізмом;
- г) депривацією.

5. Діяльність дитини раннього віку, спрямована на освоєння дитиною фіксованих у культурі способів вживання предметів, називається:

- а) самообслуговуванням;
- б) наочно-дієвою;
- в) наочно-образною;
- г) предметно-маніпулятивною.

6. Друга молодша група дитячого садка - це діти:

- а) 2-3 років;
- б) 3-4 років;
- в) 4-5 років.

7. Генеральна асамблея Організації Об'єднаних Націй прийняла Конвенцію про права дитини в:

- а) 1989 році;
- б) 1991 році;

- в) 2000 році;
- г) 2012 році.

8. Діти-сироти та діти, які залишилися без батьківського піклування, виховуються в будинку дитини до:

- а) до 6-х років;
- б) до 1-го року;
- в) до 2-х років;
- г) до 3-х років.

9. Оберіть правильну відповідь. Повне розуміння мовлення оточуючих складається:

- а) до 3-х років;
- б) до кінця 1 року;
- в) до 6-ти років;
- г) до 2-х років.

10. Із запропонованих характеристик розвитку пізнавальної діяльності дитини оберіть ту, в якій описано пізнавальний розвиток у ранньому дитинстві. Оберіть правильну відповідь.

- а) пізнавальна діяльність спрямована на розпізнавання предметів (предметно-орудійна діяльність), оволодіння предметами дії, освоєння суспільно вироблених засобів діяльності з предметами; навчання відбувається за зразками й інструкціями; психіка виявляє різноманітні функції, але особливого значення набуває пізнавальна – образ світу отримує свій «центр», яким стає «Я» дитини
- б) пізнавальна діяльність спрямована на інтенсивний розвиток орієнтувальної основи дій, пізнання відношень; починає розвиватися довільна увага, але переважає мимовільна увага; пам'ять має переважно мимовільний характер, функціонує особливий вид зорової пам'яті (ейдетична); дитина здатна на ігрове перетворення предмета в уяві; з'являються пізнавальні завдання (супідрядність мотивів), здатність творити образи та довільно маніпулювати ними за допомогою мовних самоінструкцій, внутрішнє мовлення стає засобом мислення
- в) пізнавальна діяльність спрямована на інтенсивний інтелектуальний розвиток; відбувається перехід від наочно-образного до перших проявів абстрактно-логічного мислення, від безпосереднього чуттєвого сприймання світу до сприймання, вираженого в абстрактних поняттях; формується довільна увага; спостерігається інтенсивний розвиток довільної пам'яті й активне використання мимовільної, підвищення точності упізнавання збережених у пам'яті об'єктів; збагачуються й урізноманітнюються витвори уяви дитини, збільшується швидкість утворення образів фантазії
- г) пізнавальна діяльність спрямована на розвиток словесно-логічного мислення, монологічного, діалогічного і писемного мовлення, становлення

довільності пізнавальних процесів, вироблення індивідуального стилю інтелектуальної діяльності; спостерігається перехід до абстрактного та формального мислення, рефлексія на власні розумові дії; відбувається прискорення темпу розвитку пам'яті, зміни в перебігу логічної пам'яті, вільне відтворення, запам'ятовування і збереження абстрактного матеріалу; формуються вищі довільні форми уваги.

11. Словниковий запас дитини 3-х років складає:

- а) до 500 слів;
- б) до 1500 слів;
- в) до 4000 слів.

12. Оберіть правильну відповідь. Розвиток самосвідомості в ранньому віці починається:

- а) з впізнавання себе в дзеркалі;
- б) з вживання займенника «Я»;
- в) з усвідомлення власних бажань;
- г) з засвоєння свого імені.

13. Оберіть правильну відповідь. Проявом психічної депривації в ранньому віці може бути:

- а) відсутність комплексу поживлення;
- б) замкнутість;
- в) страхи;
- г) боязнь безпечних предметів.

14. Оберіть правильну відповідь. Ситуативне розуміння мовлення оточуючих складається:

- а) до 3-х років;
- б) до кінця 1 року;
- в) до 6-ти років;
- г) до 6-ти місяців.

15. Оберіть правильну відповідь. Затримка психічного розвитку, як відхилення в психічному розвитку:

- а) може бути подолана при правильному навчанні і вихованні;
- б) не може бути зовсім подолана ні за яких умов;
- в) може сама пройти з віком.

16. Діти раннього віку набувають нових знань і умінь переважно за допомогою:

- а) спеціального навчання;

- б) безпосереднього сприймання предметів та явищ;
- в) мовленнєвого спілкування з дорослими.

17. Встановіть правильну послідовність. Взаємодія дитини з предметом:

- а) око;
- б) рука;
- в) предмет;
- г) рука.

17. _____

18. Встановіть правильну послідовність. Розвиток дій руки:

- а) націлювання пальцями;
- б) маніпулювання двома предметами;
- в) активне маніпулювання предметом;
- г) неточний рух всією рукою;
- д) вказівний рух пальцями.

18. _____

19. Встановіть правильну послідовність. Розвиток рухів:

- а) повзає;
- б) стоїть біля опори;
- в) ходить самостійно;
- г) лежить на животі;
- д) утримує голову, лежачи на животі;
- е) перевертається зі спини на живіт;
- ж) перевертається з живота на спину;
- з) ходить у опори.

19. _____

20. Встановіть правильну послідовність. Розвиток розуміння мовлення:

- а) підповзає на поклик дорослого жестом;
- б) шукає голос того, хто кличе;
- в) наближається на словесний заклик дорослого;
- г) повертається в бік того, хто кличе.

20. _____

21. Встановіть правильну послідовність. Розвиток мовлення дитини:

- а) «гукання»;
- б) гуління;
- в) лепет;
- г) зосередження;
- д) вимова звуків;
- е) полегшення слова;

ж) проголошення перших слів.

21. _____

22. Найважливішим новоутворенням особистісного розвитку дитини раннього віку являється:

- а) мовлення;
- б) предметна діяльність;
- в) «Я сам».

23. Оберіть правильну відповідь. Ситуативне розуміння мовлення оточуючих складається:

- а) до 3-х років;
- б) до кінця 1 року;
- в) до 6-ти років;
- г) до 6-ти місяців.

24. Першим видом мислення дитини раннього віку є:

- а) наочно-дієве;
- б) наочно-образне;
- в) словесно-логічне.

25. Встановіть відповідність:

25.1. Співвідносне	а) малювання олівцем;
25.2 Маніпулятивне	б) маніпулювання молотком;
	в) нанизування кілець піраміди;
	г) дії совочком
	д) закривання матрешки
	е) шнурівка черевиків
	ж) закривання коробочок
	з) дія ложкою
	и) застібування гудзиків

25.1. _____

25.2. _____

26. Першим носієм узагальнення для дитини є:

- а) слово дорослого;
- б) використовуваний предмет;
- в) своя дія.

27. Ранній вік сензитивний для розвитку:

- а) способів пересування;
- б) предметних дій;

- в) мовлення;
- г) продуктивних видів діяльності.

28. Найважливішими досягненнями раннього віку є:

- а) прямоходіння;
- б) мовлення;
- в) гра;
- г) предметна діяльність;
- д) навчальна діяльність.

29. Психологічні межі раннього віку:

- а) від кризи народження до кризи «Я сам»;
- б) від народження до кризи прямоходіння;
- в) від комплексу позбавлення до кризи «Я сам»;
- г) від кризи прямоходіння до кризи «Я сам».

30. Вікові межі раннього віку:

- а) від 1 року до 2 років;
- б) від 1,5 року до 3 років;
- в) від 1 року до 3 років.

Питання для самоконтролю з навчальної дисципліни «Педагогіка раннього віку»

1. Становлення та розвиток педагогіки раннього віку.
2. Розвиток педагогічних ідей в історії педагогіки.
3. Цілі, принципи і задачі навчання та виховання дітей раннього віку.
4. Предмет та об'єкт педагогіки раннього віку.
5. Основні напрямки державної політики у вихованні дітей раннього віку.

6. Специфіка розвитку дитини раннього віку.
7. Фізичний розвиток та охорона здоров'я дитини раннього віку.
8. Психічний розвиток дитини раннього віку.
9. Розвиток предметної діяльності дитини раннього віку.
10. Пізнавально-мовленнєвий розвиток дитини раннього віку.
11. Підготовка дитини до художньо-естетичної діяльності дитини раннього віку.
12. Особливості гендерного виховання дітей раннього віку.
13. Педагогічна робота з дітьми в період адаптації до закладу дошкільної освіти.
14. Проблеми адаптаційного періоду. Чинники, що впливають на характер адаптації дитини до ЗДО.
15. Ступені адаптації дитини раннього віку до закладу дошкільної освіти.
16. Організація педагогічної діяльності з дітьми раннього віку
17. Планування педагогічної діяльності в групах раннього віку.
18. Організація та оформлення групових приміщень для дітей раннього віку.
19. Організація фізичного розвитку дитини раннього віку.
20. Організація розвиваючого предметного середовища. Матеріали та обладнання для груп раннього віку.
21. Організація взаємодії закладу дошкільної освіти і сім'ї щодо забезпечення єдності у вихованні дітей раннього віку.
22. Цілі і задачі спільної роботи педагогів і батьків.
23. Проблеми у роботі педагога з батьками дітей раннього віку.
24. Форми та методи організації взаємодії ЗДО та сім'ї.
25. Особливості взаємодії сучасних батьків з дітьми.
26. Етапи розвитку дитини.
27. Сучасні наукові дослідження з навчання та розвитку дітей від народження.
28. Наукові теорії щодо мовленнєвого розвитку дітей раннього віку.
29. Проблема навчання та виховання дітей раннього віку в Україні.
30. Базові характеристики фізичного розвитку дітей раннього віку.
31. Фізкультура для дітей до року життя.
32. Методики проведення занять з фізичного розвитку.
33. Роль батьків у фізичному вихованні.
34. Загальні положення щодо організації роботи.
35. Перелік ігрових матеріалів для дітей раннього віку.
36. Особливості контролю за навчально-розвивальною діяльністю дітей.
37. Планування роботи з дітьми раннього віку.

38. Список кращої літератури, рекомендованої для використання при плануванні освітнього процесу в I молодшій групі.
39. Актуальні методики навчання та виховання М.Монтессорі, Зайцева, Глена Домана та Нікітіних.
40. Вальдорфська педагогіка – основа для гуманітарного розвитку дошкільника.
41. Система роботи з дітьми за Воскобовичем, Занковим.
42. Погляди на навчання та виховання Масару Ібуки .
43. Методика Сесіль Лупан – удосконалення поглядів Г.Домана.
44. Розвиток творчих здібностей за методиками Марії Гмошинської.
45. Система ейдетики.
46. Методика фізичного виховання дітей раннього віку Олени Данилової.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна література:

1. Базовий компонент дошкільної освіти / наук. керівн. А. М. Богуш (Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України, молоді та спорту України «Про затвердження Базового компонента дошкільної освіти (нова редакція)» від 22.05.2012 № 615). Базовий компонент дошкільної освіти / «Вихователь-методист дошкільного закладу», спецвипуск журналу, 2012 р.
2. Барна М. М., Гриза Л. С. Інформаційно-методичні матеріали для організації роботи з батьками : метод. порад. Львів : ЛОППО, 2002. 84с.
3. Богуш А. М. Теорія і методика розвитку мовлення дітей раннього віку : навч. посіб. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2003. 344с.
4. Голець М. І. Етика матері і дитини : нарис з історії виховання дітей раннього віку : навч. посіб. Київ: Вища школа, 2005. 159с.
5. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України / гол. ред. В. Г. Кремень. Київ : ЮрінкомІнтер, 2008. 1040 с.
6. Корчак Я. Как любить ребенка : книга о воспитании / пер. с польск. Москва : Полиздат, 1990. 493 с.

7. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка : підручник. Вид 2-ге, допов. Київ : Академвидав, 2013. 464 с.
8. Про дошкільну освіту : Закон України від України від 11 липня 2001 року № 2628 - III. [Редакція від 04. 11. 2018]. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
9. Розвиваємо, навчаємо, виховуємо дитину третього року життя : метод. посіб. / за ред. Т. І. Поніманської. Київ : Видавничий дім «Слово», 2013. 568с.

Додаткова література:

1. Найден О. С. Українська народна іграшка : Історія. Семантика. Образна своєрідність. Функціональні особливості. Київ : АртЕк, 1999. 256 с.
2. Печора К. Л., Пантюхина Г. В., Голубева Л. Г. Дети раннего возраста в дошкольных учреждениях. Москва : Просвещение, 1986. 184с.
3. Програма виховання і навчання дітей від 2 до 7 років «Дитина» / наук. кер. О. В. Проскура. Київ, 2012.
4. Сучасне заняття в дошкільному закладі : навч.-метод. посіб. / за ред. Н. В. Гавриш, О. О. Ліннік, Н. В. Губанова. Луганськ : Альма-матер, 2007. 496 с.

Інформаційні ресурси

-

http://www.socd.univ.kiev.ua/sites/default/files/library/elopen/actprob13_213.pdf

- <http://dnz265.edu.kh.ua/Files/downloads/%D0%A1%D0%BE%D0%BD%D1%8F%D1%88%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>

- <http://books.br.com.ua/44958>

- <http://medbib.in.ua/psihichniy-rozvitok-ditini-rannogo-39469.html>

Навчальне видання

Олена Анатоліївна Буздуган

**ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕДАГОГІКА РАННЬОГО ВІКУ»**

Методичні рекомендації

Підп. до друку 29.11.2018. Формат 60x90/16. Папір офсетний.
Гарн. «Times» Друк цифровий. Ум. друк. арк. 1,2.
Наклад 100 пр.
Університет Ушинського